

GLASOVÁ Panorama

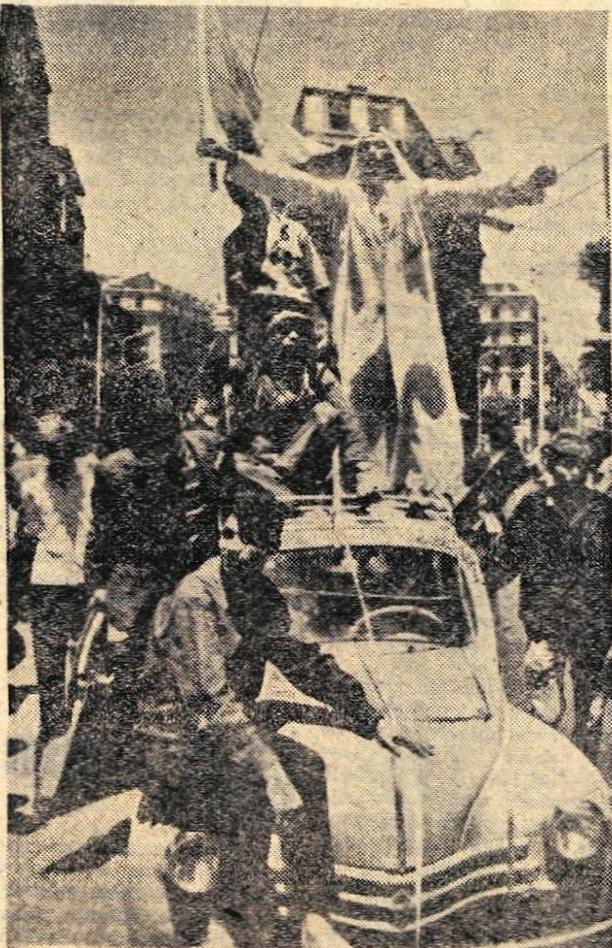
KRANJ, 21. JULIJA 1962 — LETO II ŠTEVILKA 28

Svet rekordov in čudežev

Najkrajša tiskovna konferenca

Pred dnevi je bila v mestu Alžiru tiskovna konferenca, ki si je prav gotovo prislužila ime najkrajše v svetovnem merilu in ga bo brez dvoma tudi še dolgo obdržala. Začela se je ob 16.45, zaključena pa je bila že minuto kasneje ob 16.46 zgradbi bivšega guvernerja. Minister za informacije začasne alžirske republike Mohamed Jazid je prišel na konferenco s polurno zamudo samo za to, da bi zbranim novinarjem rekel: »Nimam kaj povedati.« Niti enemu novinarju

Okoli 60 novinarjev se je zbral ob dogovorjenem času ob 16. uri v ozkem hodniku nove službe za informacije v to kašnje, ob 16.45. Niti enemu novinarju se ni posrečilo, da bi izvlekel iz ministra za informacije še kakšno besedo o kateremkoli problemu.

SPONTANO VESELJE OB RAZGLASITVI ALŽIRSKE NE-
ODVISNOSTI JE NUDILO TUDI TAKSNE PRIZORE. KOT
KAKŠEN KIP STOJI TA MLADI ALŽIREC NA STREHI
NEKEGA AVTOGO, Z BELO SRAJCO IN ZASTAVO V
ROKAH, Z RAZSIRJENIMI ROKAMI PONAZARJA ZMAGO-
SLAVJE, KI JE BILO V TEH DNEH TAKO ZNACILNO ZA
ALŽIRSKA MESTA

Začetek vstaje v spominu prvoborce

PRVI STRELLI

Varno skrivališče iz drv - Po orožje v Škotijo

Loko - Letaki vznemirjajo Nemce

- Ker jutri praznjujemo dan vstaje, smo izkoristili priložnost in poprosili štiri tovariše in tovarišice, ki so med prvimi vstopili v organiziran boj proti okupatorju, da nam povedo, kako so preživljali poletni čas pred 21 leti. Mnogi spomini so že zbledeli ali pa jih je težko določenje časovno opredeliti, kar je pa tudi razumljivo, saj tedaj ničesar ni mislil na spominske datume. POMEMBNA so bila samo edenja. Kljub temu nas odgovori uspešno spomnijo na čas, ko so pri nas pokale prve partizanske puške.**

JOŽE BILBAN: »Ob začetku vojne sem živel v Zgornjih Gamelejnah pri Ljubljani. Na eden mesec kasneje

ravali smo požgati most v Bistrici, v Naklem likvidirati nekega nemškega vohuna in porušiti nekaj telefonskih drogov. Vendar je bila skupina, ki bi nas morala preskrbeti z orožjem, zajeta in smo morali akcije preložiti na kasnejši čas. Proti jeseni 1941 je iskra upora vedno bolj plamtel, saj je brezposelnost, prisilno mobiliziranje v sovražno vojsko, izselitve in drugo opozarjalo na nujnost močnega upora.«

Rašiško četo. Tudi sam sem od vsega začetka sodeloval pri pripravah na njeno ustanovitev: pri pridobivanju ljudi in orožja.«

ING. STANE SINKOVEC: »Ob začetku vstaje sem imel dobrih 17 let. Bil sem skojevec. Spominjam se, da smo se že dva dni po zasedbi Kranja sestali in, ne da bi čakali prvih napotkov, začeli razmišljati o tem, kje bomo dobili orožje in kako bomo kljubovali okupatorju. Za skojevsko organizacijo smo pridobivali nove mladince in poglabljali stike s člani. Vedeli smo, da se pripravlja

JOŽE BILBAN: »Ob začetku vojne sem živel v Zgorjelici.«

Lista prvoborcev je, tako kot drugod, tudi na Gorenjskem zelo dolga. Na naše vprašanje so nam tokrat odgovorili prvoborci Stane Toplak, Jože Bilban, ing. Stane Šinkovec in Ančka Kramžar, ju smo se pripravljali že dolgo pred njegovim vdorom na naše ozemlje. Zaposlen sem bil v tekstilni tovarni Ber - Hibernik, vendar o nemških oblasti nisem dobil povabila, da po okupaciji nadoljniem z delom v tever-

STANE TOPLAK: - Od 14. julija naprej sem bil v ilegalni in sem deloval na področju Naklega. Bil sem prvi ilegalec na tem območju. V tem času smo pripravljali ustanovitev I. in II. kranjske čete. Sestanke OF smo imeli največkrat v Cegelnici. Tudi mi smo se pripravljali, da 22. julija izvedemo prve akcije proti okupatorji. Name-

Rašičko četo. Tudi sam sem od vsega začetka sodeloval pri pripravah na njeno ustavitev: pri pridobivanju ljudi in orožja.«

»Ob začetku vstaje sem imel dobrih 17 let. Bil sem skojevec. Spominjam se, da smo se že dva dni po zasedbi Kranja sestali in, ne da bi čakali prvih napotkov, začeli razmišljati o tem, kje bomo dobili orožje in kako bomo klibovali okupatorju. Za skojevsko organizacijo smo pridobivali nove mladince in poglabljali stike s člani. Vедeli smo, da se pripravlja oborožen odpor, zato smo z veliko vnemo zbirali orožje in municijo. Tega smo največ dobili v Škofji Loki, kjer so bile stare vojašnice in prikmetih v Poljanski in Selški dolini.

ANČKA KRAMŽAR: -Po začetku vojne sem nadaljevala z delom v tovarni. Vsi člani družine, posebno pa še brat Vinko, smo pomagali pri raznih nabiralnih akcijah in se obenem pripravljali na odhod v hribe. Pri nas smo imeli pisalni stroj in smo pisali listke s protinemško vsebino, ki smo jih potem skupaj z drugimi tovarši trosili po tovarnah in ulicah.

SREĆADJA Z LJUDIMA

Med trinajstimi Gorenjci, ki so si ogledali svetovno prvenstvo v orodni telovadbi v Pragi, je bil tudi sekretar okrajne zveze za telesno kulturo MARJAN VODNJOV. O poteku prvenstva bi bilo sedajle odveč govoriti, saj smo ga z velikim zanimanjem zasledovali sproti. Bežno pa si oglejmo najznačilnejše misli, ki nam jih je o obisku na Češkem povedal tovaris Vodnjev.

• Kakšen vtip ste dobili o orodni telovadbi?
Cudovit. Včasih se mi je zdejlo kot da sem v pravljici. Neredko je bilo skoraj nemogoče razločevati, ka-

Vtisi iz Prague

teri tekMOVaC je boljši, posebno med predstavniki držav, ki so prve na listi zmagovavcev. Verjetno so večkrat bolj odločala imena kot vaje. Gledavci smo imeli občutek, da so sodniki Japonce nekoliko zapostavljali.

• Kateri je po vašem mnenju najbolj nepričakovani dogodek v športni dvorani?

Vsekakor 30 minut ploskanja za Cerarja.

• Ste v štirih dneh bivanja v Pragi opazili kakšno bistveno razliko med njo in našimi mesti?

Najbolj so nas motile dolge vrste pred trgovinami, posebno pred mesnicami in mrtvilo na ulicah. Javni promet s tramvaji in autobusi je zelo dobro urejen, osebnih avtomobilov in motornih koles pa je na ulicah zelo malo. Tamkajšnji prebivavci so nam, Jugoslovanom, posvečali veliko pozornosti, Kjerkoli smo se vozili, so nam mahali v pozdrav in se radi pogovarjali z nami.

NETKA SOSICA

Ministri padajo kot keglji

Poletni meseci, ko je britanski parlament na počitnicah, niso znani po čistkah v vladi. Od nekdaj je za izkušene lorde na otoku veljalo pravilo, da je mir najboljši počitek. Tudi ministri so se naučili, da je poletje doba, ki ne trpi velikih političnih odločitev, zato so običajno kar iz letovič pošiljali navodila v svoja ministrstva. Letošnje angleško poletje je drugačno. Britanski lev se je sredi poletja zbudil iz spanja in to prebujanje je odpihnilo kar sedem ministrov v britanski vladi.

Casi, ko je sivolasi ministriški predsednik Macmillan govoril Britancem: »Ljudje, nikoli vam življenje ni bilo ta-

ko lepo kot sedaj«, se nočejo ponoviti. Britanije so se lotili gospodarski krči, ki so prizadeli predvsem gospodarski razvoj. Zaostajanje za razvitijski industrijskimi deželami pada Angležem vedno bolj v oči. Gospodarski napredek Velike Britanije do leta 1960, ki je bil brez primerjave v zgodovini, jih je pripeljal na prag bankrotstva. Industrija je takrat dihala s polnimi pljuči in brezposelnosti ni bilo. Plačilna balanca pa je kmalu pokazala, da je dejela iz meseca v mesec vse več porabljala doma in zaostajala v izvozu. Ta pojav je kmalu ogrozil tudi britansko funto.

UGOVORI INDUSTRIJSKIH BARONOV

Da bi postavili jez proti gospodarskemu nazadovanju je vlada sprejela vrsto ukrepov. Vsi ti ukrepi bi naj zaustavili notranjo potrošnjo in industrijo prisili, da bi več izvažala. Isto-

časno so postavili prepreke povečevanju plač. Vrednost britanske funte je kmalu za-

MACMILLANOV RAPIR JE BIL NEIZPROSEN IN JE ODREZAL GLAVE SEDMIM MINISTRAM

GLOBUS

NOVA MESTA V SIBIRIJI

V SZ nameravajo v naslednjih letih v premogovnih bazenih zgraditi več kot 10 novih mest. Le-ta bodo zgrajena v krajinah, ki so bogata z zelenjem, rekami in jezeri, ki jih bodo seveda moderno uredili in v njih ne bo manjkalo parkov.

ZAKURILI SO NAJVEČJO VISOKO PEC NA SVETU

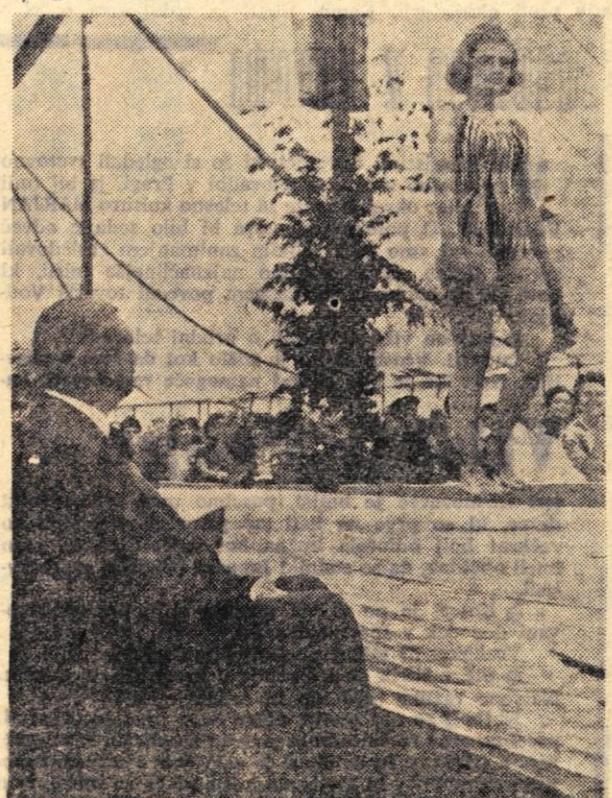
Neka japonska jeklarna se lahko pohvali, da ima največjo visoko peč na svetu. Višina pa ni njena edina prednost, temveč tudi zmogljivost, ki znaša 2000 ton.

PREKOP MED ATLANTSKIM IN TIHIM OCEANOM

V Washingtonu so proučevali možnost, da bi zgradili nov prekop med Atlantskim in Tihim oceanom. Ameriška vlada je o tem že razpravljalna s Panamo in Kolumbijou. Strokovnjaki menijo, da bo Panamski prekop, ki so ga zgradili 1903. leta, čez 20 let preobremenjen in da je potrebno že sedaj misliti na novega. V Panami sta dve ugodni mesti, kjer naj bi pričeli graditi novi prekop med sedanjim prekopom in kolumbijsko mejo. Prednost novega prekopa bi bila v tem, da bi odpadle nevičnosti, ki so v Panamskem prekopu, zato znano je, da so tod posebne naprave začvrstne, ki emečajo plovbo.

LETALONOSIVKA – HOTEL

Neko italijansko gostinsko podjetje je kupilo v ZDA odsluženo letalonosivko, ki jo bodo spremenili v hotel. Plavajoč hotel nameravajo odpreti že v letošnjem avgustu. V njem bo 70 sob, seveda apartmajev, nočni klub, bazen za kopanje in plesna dvorana. Na komandnem stolpu bo igral orkester, medtem ko bodo komandno sobo preuredili v bar.

OSEMINKOVDESETLETNI MACMILLAN JE PRED KRATKIM POBEGNIL IZ ZABAVE KONSERVATIVNE STRANGE IN SI V ISTEM ČASU OGLEDAL TO MODNO REVIVO S KOPALKAMI, KI SO V MODI. ALI MORDA NI TUKAJ ZASNOVAL MINISTRSKE ZAROTE?

čela naraščati, vendar pa so vladni ukrepi zvezali roke industriji, ki ni delala s polno zmogljivostjo. Crna metallurgija je na primer letos delala samo s 75 odstotki svoje zmogljivosti.

Nezadovoljstvo proti vladi je prihajalo iz dveh strani: ugovarjali so »industrijski baroni«, ki zaradi zmanjšane proizvodnje več niso zasluzili kot so bili navajeni in ugovarjali so delavci pred zaporico povečanja plač. Splošno nezadovoljstvo z ukrepi vlade je prišlo do izraza na dopolnilnih volitvah, ki jih je konservativna stranka porazno zgubila. To je napotilo Macmillana, da je sredi poletja izvršil prvo večjo transfuzijo krvi v vladi in z novo krvno sliko skuša vrniti vladni izgubljeni ugled.

USODA JE V TUJIH ROKAH

Mnogi Angleži so Macmillanovo dejanje temeljito čiščenja »pred svojim pragom« razumeli kot izraz pripravnosti, da konservativna vlada poskuša dobiti še ene volitve. Angleška zgodovina v mirnodobskem času ne pomni večjega neurja v vladi. Britanski premier je delil udarce na vse strani in ni upošteval zvez, poznanstva in zaslug. To kar se večini Angležev zdi precej čudno, je spoznanje, da je Macmillan pozabil na sebe. Osebnosti, ki so zamenjane v vladi seveda ne bodo mogle narediti čudežev, dokler ne bodo postavili načel nove politike, ki pa jih stranka nima. Najbolj seveda vse presenečajo ugibanja, da je bitka že izgubljena. Macmillan je po splošni oceni začel prepozno urejati razmere v svoji stranki. Za milijone mladih volivcev, ki so zapreščeni nad enajstletno torjevsko upravo, čistka v vladi najbrž ne bo zadostovala, da bi spremeniла prepicanje, da je konservativna vlada nezmožna in slab.

Macmillan gradi svoje upe na evropskih kartah. Priključitev Zahodnoevropski gospodarski skupnosti bi ga najznebelia gospodarske zaskrbljenosti.

Napad britanske opozicije je bil oster in temeljni. Opis v spremenjeni vladi ne vidi nobenih dokazov, da se bodo časi Britancem zboljšali. Ce je vlada zgubila zaupanje britanskih volivcev in mora levo in desno zamenjavitati ministre ji ostane samo ena častna pot, da proti jeseni razpiše parlamentarne volitve in da britanski volivci odločijo, kdo naj sestavi novo vlado. Ljudje na otoku živijo v strahu, da čistka v vladi ne bo zadostovala, ker stranka, ki sestavlja vlado nima pravega posluha za probleme dežele.

ZDRAVKO TOMAŽEJ

Rekli so .

Nemški vojaki so prav tako dobri kot pre.

Karl Adolf Zenker,
nadzornik zahodnonemške mornarice

Nevarno je za državo, če bi povedali mladini, da so bili njihovi predniki več ali manj neumni zločinici in idioti.

Hans Ulrich Rudel,
nemški polkovnik

Nemci so bojevit narod, ki ima smisel, da se tepe na napacnem bojišču.

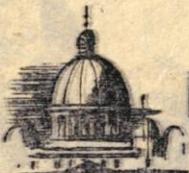
Fridrich Ruge, nemški pomorščak

Križem po svetu

Moskva

Na svečanem sprejemu v Kremlju, ki je bil prirejen med obiskom avstrijskega kanclerja Gorbacha v Moskvi, sta predsednik sovjetske vlade Hruščev in avstrijski kancler pozdravila visoko število tujih diplomatov in njihovih žen. Medtem ko je sovjetski premier stisnil vsakemu gostu roko, je želel avstrijski kancler predstavnicam nežnega spola poljubiti roke. Toda že pri dvanajstih soprog je avstrijski kancler moral prenehati s poljubljanjem, ker se je s poljubi preveč zamudil in je zaostal za domaćinom.

Rim

V parlamentarni razpravi v italijanski skupščini je neofašistični poslanec Almirante oddrljal najdaljši govor v zgodovini in potokel stari rekord. Njegov govor je trajal polnih cest ur. Med govorom so mu pomagale tri skodelice kave in čaša oranžade, da ni prišel ob slino.

London

Poveljni britanske armade na Reni je prišel na posvet v londonsko obrambno ministrstvo zaradi »zboljšanja morale« med britanskimi vojaki v Zahodni Nemčiji. Vojaki britanskih čet so imeli v zadnjem času več spopadov s civilnim prebivalstvom. Zahodni Nemci se pritožujejo, da njihove žene pred britanskimi vojaki ne smejo zveč same na ulico.

Razgovor s tujimi turisti, ki pripovedujejo svoje vtise o naši deželi, ljudeh, lepotah in napakah

Tujci ne potujejo s sončnimi naočniki

V poletju dobimo vsako leto precej gostov – tujih turistov. Pridejo z željo, da spoznajo prirodne lepote naše dežele, da se okopajo v topljem Jadranskem morju in nekateri celo, da doživijo male pustolovščine. Lahko rečem, da so tujci, ki se zagoreli vračajo domov, polni lepih vtisov, ki jih bodo ponesli s seboj čez mejo. Dosti jih je, ki so že šeste ali sedme počitnice preživeli pri nas in na vprašanje, če bodo drugo leto še prišli, s smehljajem na obrazu prikimajo.

SERENADA OPATIJI

Najbolj všeč mi je Sobčev bajar v Opatiji, prav Dunajčan, ki je že znan gost s svojo ženo in hčerkno na Sobčevem bajerju. Ker že več let zaporedoma letujeta v Jugoslaviji, bi jima lahko verjeli, da je Sobčev bajar najlepše urejen camping pro-

hotelih pomankljive, prav tako je na jugu težko za pitno vodo. Lokalne ceste so tudi delno zanemarjene. Vest, da bo dokončno zgrajena jugoslovanska cestna magistrala je zelo razveseljiva.«

V zadregi pa sem se znašla, ko je Dunajčan omenil, da so posebno otroci na jugu prisrčni, vendar malce drzni in zahtevni. Njihova žilica, da od tujcev izvlečejo kakšne korišči jim ne da miru. Ce jima načrte kdo prepreči, se znajo tudi po otroško maščevati s kamenjem. Ta otroška vnema ne napravi najlepšega vtisa, čeprav se otroci svojih dejanj ne zavedajo. Vzgoja bi jim bila dobrodošla.

KLJUB UGODNIM CENAM SVA MALO PRESENEČENA

Nemca, ki sta prepotovala že lep kos poti, da sta prišla iz Hamburga, sta si tudi postavila šotor ob Sobčevem bajerju. Prvič sta v Jugoslaviji. Prej sta bila počito v Italiji. Jugoslovanska obala se jima zdi v primerjavi z italijansko dosti bolj romantična, čeprav Italija nuditi več umetniških znamenitosti. Ker sta že starejša cloveka, se jima zdi v italijanskih letoviščih prebučno in hrupno. Navdušena sta nad Po-

stojnsko jamo in Predjamskim gradom. Pri cenah, čeprav sta poudarila, da so dočak ugode sta bila presenečena, kajti v turističnih prospektih o Jugoslaviji, ki sta jih dobila v Nemčiji, so navedene znatno nižje cene. Na vprašanje, če pozna kakšnega jugoslovanskega pisatelja, pevca ali znanstvenika sta nekaj časa premisljevala nato pa oba vzliknili: »O, seveda Iva Robiča!«

LEPO – SAMO SONCE JE VROČE ...

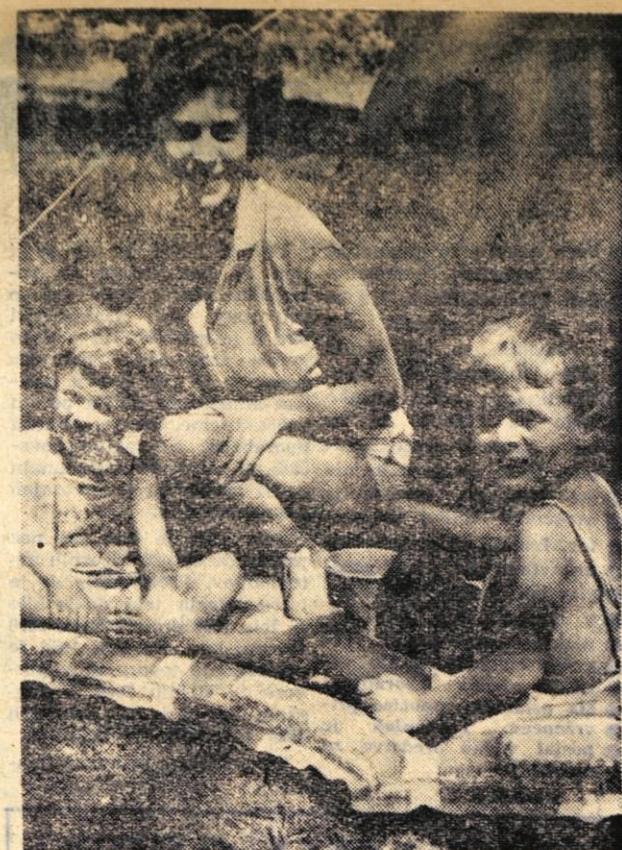
Svetlostola holandska družnica si je iskala senco, ko sem jih prosila za kratki razgovor. Ker sta dva otroka še mlajša so prepotovali le obalo od Reke do Senja. Niso našli primernega camping prostora, zato so prisli raje v Slovenijo – na Bled. Menijo, da je bilo ob obali vse preveč ljudi, premalo senčne in premalo camping prostorov.

DOMOVINA JE SAMO ENA

Po 14 letih sta prišli na obisk dve Američanki Slovenki v Jugoslavijo, s svojimi sorodniki iz Trsta. Ceprav mnogi turisti dajejo prednost campingom si naši rojaki med svojim bivanjem v Jugoslaviji raje poiščejo sobe v hotelih. Med drugimi kraji si želita ogledati tudi Vrbo, rojstni kraj Franceta Prešernega.

VŠEC SO MI TEMACNE, SKRIVNOSTNE DZAMIJE

Francozinja – učiteljica je že drugič v Jugoslaviji. Po-

MLADA NEMSKA PSIHOLOGINJA S SVOJIMA OTROKOMA ŽE NA NJIHOVIH NASMEJANIH OBRAZH VIDIMO, DA SO POČITNIŠKO DOBRO RAZPOLOŽENI IN, DA SE DOBRO POČUTIJO

MOST NA DRINI

Prebala sem »Most na Drini« od vašega pisatelja in Nobelovega nagrajenca Iva Andriča mi je živahn dejala mlada Nemka – psihologinja. Da sva se z možem odločila za Jugoslavijo so naju navdušili prijatelji in ni nama žal. Jugoslovani se mi zdijo prijetni in dobrosrčni ljudje.

»Znate morda kako slovensko besedo?«

Skromno je odkimala, pa kljub temu dejala: »Huata, prosim.«

VSI ZNATE NEMŠKO, TAKO SE NAM NI TREBA TRUDITI, DA BI SE UCILI

Te besede sta izgovorila dva Svicarja, ki sta mi povedala, da ne znata niti ene »jugoslovanske besede«. Sta študenta, zanimajo ju ne samo plaže in mlađa dekleta, pač pa tudi muzeji, spomeniki in cerkve. Z občudovanjem govorita o Mestrovicu, vesta, da imamo dobre nogometne, poznanata nekaj grafik znanega jugoslovanskega grafika Spacala in celo Slabarja kot svečavnega rekorderja v smučarskih poletih. Povesta še vrsto drugih zanimivosti. Z oskrbo sta zadovoljna. Kot študenta sta raje pod šotorom, ker jecene. V šali rečeta, da bi bili ceste lahko manj valovite; dekllice malo manj ošabne in Blejsko jezero malo bolj čisto. Da jima je Jugoslavija všeč, dokazuje to, da sta petič pri nas.

Zeljni, da bi čimveč videli se nakopali in zabavali, lenarili pod toplim soncem in da bi se otresli vsakdanjih skrb – to so turisti.

MOJCA GORJANCA

HOLANDSKA DRUŽINICA PRED SVOJIM SOTOROM OB SOBČEVEM BAJERJU. V JUGOSLAVIJI SE JIM ZDI LEPO IN OB BAJERJU NAJDEJO TUDI PRIJETNO SENCO, KAMOR SE SKRIJEJO, ČE JE SONCE LE PREMOČNO

AMERISKI SLOVENEC, KI JE PO 14 LETIH ZOPET NA OBISKU PRI NAS. DOMOVINA JE SAMO ENA

storov v Jugoslaviji. Čudovita okolica res mora navdušiti še takoj izbirčnega gosta. Omenjenega Dunajčana je pot zanesla tudi službeno v Jugoslavijo. Saj kot vodič inozemskih turistov res pozna skoraj vsa jugoslovanska letovišča. Na vprašanje, če so zahtevenjši turisti, med katere bi priševali Američane, zadovoljni z jugoslovanskimi hoteli, postrežbo in kuhinjo, je odgovoril: »Lani sem bil s skupino Američanov, ki so bili zelo petični, torej navajeni dragih hotelov in najboljših restavracij, v Opatiji. Lahko trdim, da so bili vsi zadovoljni. Tudi večerni zabavni program je pester in soliden, odraz simpatičnih in temperamentalnih Jugoslovanov.«

Kaj je po vašem mnenju še ovira jugoslovanskemu turizmu? »Razen krajev, ki sem jih omenil kot dobro oskrbene so seveda v Jugoslaviji tudi še delno zanemarjeni predeli in neizkoričeni prirodniki. Sanitetne naprave so po mnogih campingih in

Tovorni avtomobili

● Pred dnevi smo praznovali dan šoferjev, pomembni dan avtomobilizma. Ko so se pri nas pojavili prvi avtomobili, so bili ljudje zelo nezaupni do njih. Videli so v njem nekako čudo na kolesih, ki ne more prinesi sreče. Skupina ljudi pa je vztrajala pri tem, da predstavlja avtomobil veliko pridobitev. Izumili so prve tovorne avtomobile, ki so predstavljali veliko pridobitev v prevozništvu. Strokovnjaki se niso zmotili. Vse večje izpopolnjevanje vozil in njehova uporabnost sta pridobila množico priravnencev. Tovornjak je postal važno sredstvo za prevoz tovorov.

Večna blaga je na svoji poti od proizvodnje do potrošnika skoraj prav gotovo pripeljana vsaj kratke poti s tovornjaki. Ko je trdo guma izpodrinila polnjena guma in je bila s tem vozilom omogočena daljša pot in večje breme, se je njihova uporabnost še znatno povečala. Ljudje so kaj kmalu prišli na to, da je tovornjak nenadomestljiv.

Leta 1950 je bilo pri nas proizvedenih 420 tovornih avtomobilov. Proizvodnja se je hitro dvigala, tako da je bilo že leta 1953 proizvedenih 1310 tovornjakov. Že leta 1956 je proizvodnja tovornjakov prekoračila število 2000. V lanskem letu pa je bilo izdelanih 2526 tovornih avtomobilov.

Tovornjaki s prikolico ima-

ljeni kot zobne kljukne ali rentgenski laboratorijski. Nekateri avtomobili so prirejeni lila drugi posel. Proizvajamo za prevoz umetniških razstav, različne vrste tovornih vozil. Pri preseljevanju priskočijo za prevoz najrazličnejših to-

uic skrbijo, da se ceste preveč ne zaprašijo in ne zanemarijo. Zopet druge vrste tovornih avtomobilov čistijo v zimskih mesecih ulice od snega. Zanimivi so podatki koliko tovornih avtomobilov in avtobusov je bilo leta 1958 v posameznih državah. ZDA so imeli 11,429.000 tovornjakov, ZSSR 2,730.000, Francija 1,464.000, Velika Britanija 1,349.000, Kanada 1,09.000, Avstralija 785.000, ZR Nemčija 630.000, Japonska 506.000, Italija 427.000 in Brazilija 408.000. Oblika prevoza s tovornjaki se bo gotovo ohranila in se še bolj razvijala. Stevilo prebivalstva iz dneva v dan narašča, prav tako se z dviganjem življenjske ravni povečujejo potrebe po prevozu tovora.

Tovornjaki izpodrivajo železnico in splave — Največ tovornih grl na gumijastih kolesih je v Ameriki. Naša proizvodnja je iz leta v leto večja.

vorov. Tovorni avtomobili so lini tovornjaki, ki prevažajo pohištvo. Seveda ne smejo pozabiti omeniti gasivskih avtomobilov, poštnih avtomobilov in bolniških avtomobilov. Avtomobili za pranje vozu tovora.

ZANIMIVOSTI

● VSEMIRSKE LADJE NA ATOMSKI POGON

Vodja ameriške komisije za atomsko energijo je dejal, da veruje v to, da bo človek prodrl na Mars in to s pomočjo vsemirskega ladja na atomski pogon. To je izjavil ob prvi obletnici, ko je bil prvkrat uporabljen atomsko energijo v raziskovanju vesmirja.

● RADAR, ZA UREJEVANJE PROMETA

V radarju vidijo nemški izvedenci edino rešitev, da bi bili prometu v velemestu končali. Pred posebno živahnimi križišči naj bi radarski žarki prihajajoča vozila registrirali in nato prometu ustrezno avtomatično prižigali lučke. Zeleni luč se ne bo prikazala tam, kjer ne bi bilo nobenega avtomobila. Tako bi bila zmogljivost cest dosti bolje izkorisčena.

● NERODOVITNA MESTA

Nerodovitna mesta, ki imajo vodo, nimajo pa humusa in tako ne morejo uspevati rastline, bodo s pomočjo umetnih snovi spremenjena v cvetoča polja. Prvi poizkus so v Južni Afriki že rodili uspehe. Penasta snov, ki zadrži vodo, da ne pronica v notranjost in je posuta s hranljivimi snovmi, daje rastlinam hrano.

● ATOMSKI LEDOLOMIVEC

V ZSSR so pred kratkim objavili, da bodo kmalu izgradili nov ledolomivec istega tipa kot je ledolomivec »Lenin«. Novi ledolomivec bo imel tri nuklearne reaktorje, kot pogonsko gorivo pa bo služil »uranium 235«. Posadka ledolomiveca bo imela 230 oseb. Zanimivo je, da bo 30 članov posadke ledolomiveca žensk. Novi ledolomivec bo lomil led debelosti petih metrov.

● FRANK SINATRA JE PRESENETIL

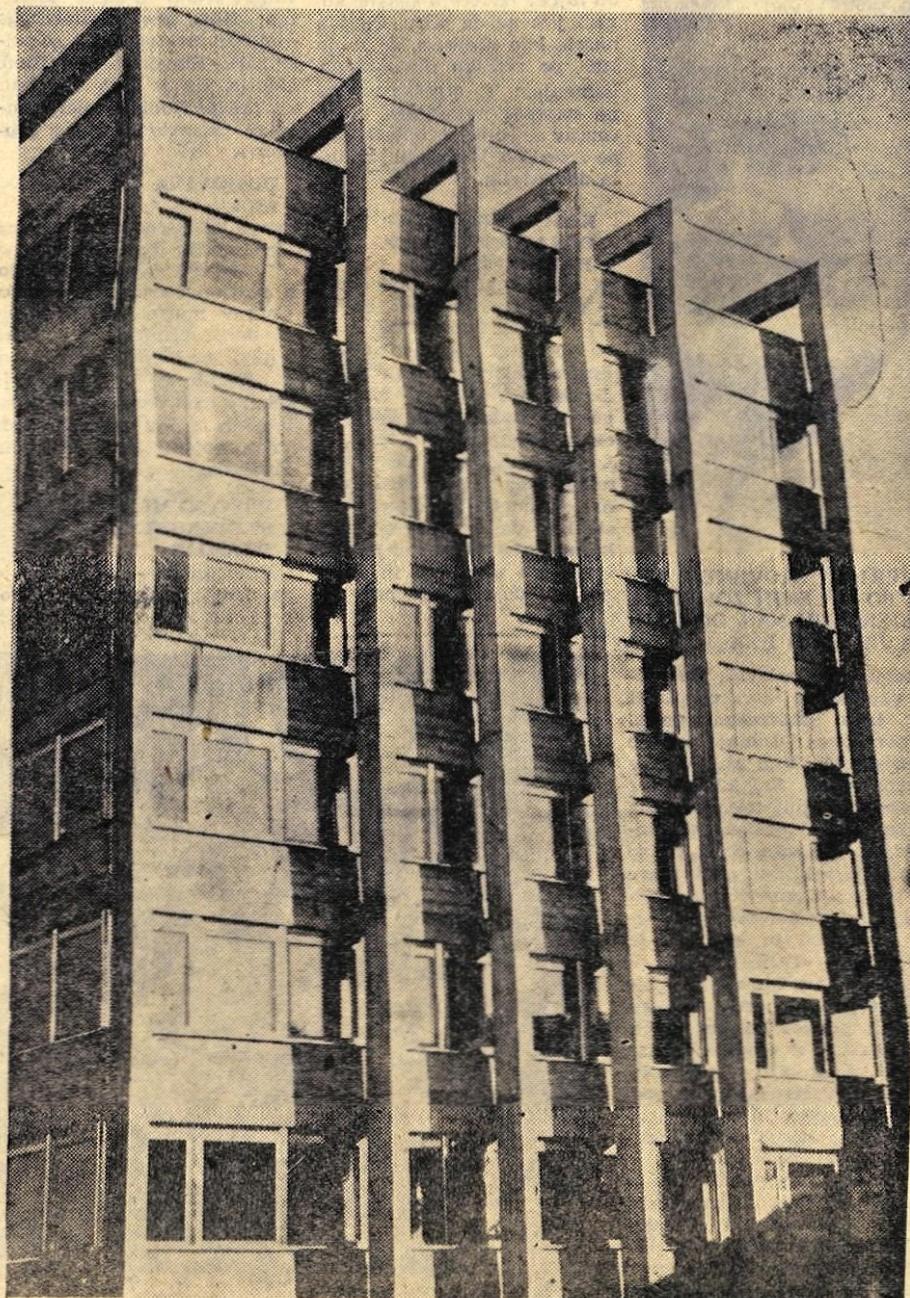
Madridčani niso bili prav nič začuden, ko je pred dnevi prispel na kratek obisk v Madrid Frank Sinatra (s 35 kovki) s svojim osebnim letalom. Zelo hitro so ga vzljubili, zatož Sinatra se je v javnih lokalih in barih pokazal z najlepše strani. Hitro pridobljeno simpatijo pa je zelo kmalu zapravil. Zakaj zvezdnik je ponoči ob 3. uri s svojo posadko, ki jo je zbudil iz spanja, odpotoval in s tem povzročil tako zmedo na madridskem letališču Barajas, da so se čakajoči potniki in pristaniško osebje zgražali.

● AVTOMOBIL NA RAZSTAVI IZNAJDITELJEV

Na razstavi iznajditeljev, ki je bila nedavno v Parizu, so razstavljali prav poseben avtomobil. Kolesa avtomobila so zelo majhna in voznik lahko z lastno silo pogonil motor, ki dosluži maksimalno brzinu 30 km na uro in to brez napora. Po potrebi lahko prenese svoj avtomobil iz enega mesta na drugega. Hitro lahko najde tudi primeren prostor za parkiranje. Ceprav brzina 30 km ni velika se giblje avtomobil zelo spremno. Prednost tega avtomobila je v nizki ceni.

● POBEGNIL IZ LOŽE

Nikita S. Hruščev — sovjetski ministrski predsednik — je predčasno zapustil koncert ameriškega pianista in nosilca nagrade Tchaikowskega Van Cliburna v moskovskem konservatoriju. Nato pa je zopet prihitel v svojo ložo, zakaj povedali so mu, da bo Van Cliburn njen na čast še dodatno zigral Chopinovo fantazijo v-f-molu.

PROČELJE TE POSLOVNE HIŠE V ŠKOFJI LOKI POUĐARJA IZREDNO SKLADNOST. TODA ZA LEPIMI PROČELJJI JE VČASIH VSE NAROBE.

Odgovornost pa taka

- Lažna potovanja v inozemstvo
- Stipendisti ne izpolnjujejo obvez
- Vleški tovarni verig brez štirih tehnikov
- Pomanjkljiva kontrola komisij za stipendije
- Za nameček še karambol

Moda? Morda?
»Ja, kje je pa vaš? Dolgo ga že nisem vide-
la.«

(»Lepa solatka, gospa, koliko jo lahko dam?«)

»Dve glavici. Veste. Ja, mar res ne veste? Naš je že štirinajst in pol mesecev v Nemčiji. Zasluzil si je že avto. Ah, kar polno mrežico sotate mi dajte. Čez nekaj mesecev bo že doma. Veste, s prakso še ni končal. In ko bo doma, se bomo že kam peljali.«

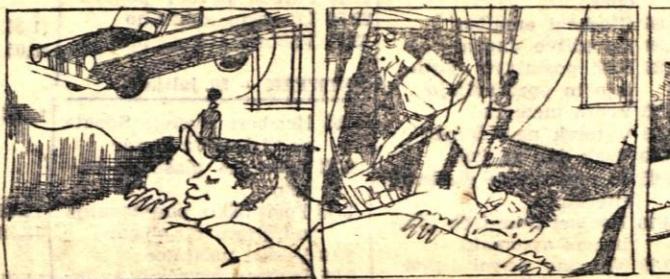
»Stiri klice pa pol jo je. 225 dinarčkov prosim.«

»Ampak, gospa, avto je drag špas, sin pa je še študent.«

»Saj zdaj dobro zaslubi. 850 mark mesečno! Pomislite.«

»U-u-u-u...«

»Nekaj prihrankov ima pa še doma. Vsak mesec dajem na stran 12.000 dinarjev stipendije, ki jo dobivam na občini. Za avto bo že, da bo dokončal študij, bomo pa že kako pomagali.«

do sem bolj ali manj v re-
du. Toda...

Za prihod Ivana Zupana v Jugoslavijo je takoj zvedelo podjetje TIO. In s tem so se začele za Ivana neprijetnosti. Pogodbeno je bil vezan na delo v TIO za dve leti, ker mu je podjetje omogočilo špecializacijo na dveh tečajih za varilno tehniko. Podjetje je imelo zaradi tega tega 231 tisoč dinarjev stroškov, ki pa jih I. Z. podjetju ni poravnal. TIO je zadevo prijavil javnemu tožilstvu, poizvedbe pa že opravila okrajno sodišče v Radovljici.

senic poslala podjetju pismo, da sta za daljši čas odpotovala v tujino (dovoljenje pa sta dobila za kratek obisk!).

Škoda v denarju in v proizvodih

Tovarna verig je zaradi nepredvidenega odhoda vseh petih že izračunala nastalo škodo. Gre za znesek nad 10 milijonov dinarjev, če ne upoštevamo tudi skode, ki je nujna zaradi vrzelj v proizvodnji. F. P., F. G. in M. B. so sprejeli skupno od podjetja 389.375 dinarjev stipendije, nihče pa še ni poravnal svojih pogodbeneh obveznosti. Zaradi Berca je imelo podjetje že tudi 8.300 dinarjev pravdnih stroškov. Za pripravniško dobo omenjenih tehnikov je moral podjetje izplačati 1 milijon 716.540 dinarjev osebnih dohodkov. Z odhodom vseh petih pa je podjetje prisiljeno si zagotoviti nove kadre, ki bi jih moralo spet stipendirati. V štirih letih bi znašale stipendije za pet tehnikov 2.400.000 dinarjev in če hoče podjetje te ljudi nadomestiti z že izšolanimi strokovnjaki, mora zagotoviti vsaj dve družinski stanovanji (vsi prejšnji tehniki so bili domačini), za kar bi potrebovalo novih 6 milijonov dinarjev. Ob vseh teh dejanskih zneskih pa mora razumljivo trpeti tudi proizvodnja, čeprav ne gre za dobesedne proizvajave, temveč za konstrukterje, ki so v proizvodnji lahko odložilnega pomena. Razumljivo je, da so se tudi v tovarni verig po vsem tem zavzemali za odločno preprečevanje neregularnih odhodov strokovnjakov v inozemstvo ali pa vsaj za omejitve in izdajo dovoljenj v res nujnih in upravičenih primerih. Zadeva je glede tega danes že urejena z uvedbo službe družbenega knjigovodstva.

Dva prekrška

0 krajni senat za prekrške je I. Z. že tudi kaznoval, zaradi goljufije, ker je dobil dovoljenje na osnovi prošnje za štirinajstnevni obisk, dejansko pa se je zaposilil za daljšo dobo. Zaradi

Letos, 31. maja še je z izstopno-vstopno visto vrnil v Jugoslavijo. Pripeljal se je seveda z avtomobilem, Volkswagenom (v tovarni silosov v Wiessbadnu je imel 800 mark mesečnega zasluga), z nemško registracijo WI-NM-72 z namenom, da se bo po obisku domačil spet vrnil v Nemčijo. Zapišemo pa naj še, da je omenjeni že pred odhodom v tujino večkrat boleval in da je bil tudi v Nemčiji že dva meseca v bolnišnici.

Zadeva naj bi bila morda tega je že odsedel deset dni v zaporu.

V prihodnjih dneh ga čaka še nova kazen. Enajstega julija letos je zakriliv premetno nesrečo. Karamboliral je z nekim mopedistom, toda takoj pobegnil! Brzkone je hotel izkoristiti tujo oznako na vozilu.

Po vsem tem je razumljivo, da mu je bila odvzeta izstopno-vstopna viza, Volkswagen pa bo moral dostaviti na carino.

V Verigi pet problemov

Še bolj kot kolektiv TIO je prizadeta tovarna verig v Lescah. Tovarna je že dlje brez štirih strojnih tehnikov – konstrukterjev, v tujino pa je odšel tudi štipendirani študent ekonomije. Zadnji je v tujini že od avgusta 1958, leta 1960 sta odpotovala Jože Fon in Franc Lap, 5. februarja letos pa še Franc Pirih in Franc Grošelj. Tudi F. P. in F. G. sta bila štipendista podjetja. Od vseh petih pa se do danes še nihče ni vrnil domov, čeprav je večina odšla le na kratke obiske k sorodnikom ali znanjem. Nihče pa pred odhodom ni obvestil podjetja o potovanju v tujino ali pa poravnal obveznosti do podjetja. Dogodilo se je celo, da sta zadnja potnika šele ali pa že z Je-

Primeri niso osamljeni

Predobnih »cvelk« bi lahko opisali še precej. Seveda pa v vseh primerih ne gre za ljudi, ki imajo obveze do posameznih podjetij, temveč tudi za štipendiste, ki jih imajo na svojih proračunih občinski ljudski odbori. Tudi med temi štipendisti so naštetji neupravičeni odhodi (predvsem pa podaljševanja dovoljenj) v inozemstvo, kar doslej komisije za štipendije vse premalo kontroliраjo in s tem škodujejo vsej naši družbi. Odgovornost je torej vsestranska: tistih, ki odhajajo v tujino in tistih, ki premalo kontrolirajo, kdaj gre kdo v tujino in s kakšnimi nameni.

BOGDAN FAJON

Radio

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.05, 6., 7., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30. Ob nedeljah pa ob 6.05, 7., 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30.

SOBOTA - 21. julija

8.05 Poštarek v mladinski glasbeni redakciji
8.33 Na Balkanu - s skladateljem Tajčevičem in Miletičem
8.55 Počitniško popotovanje od strani do strani
9.10 Zabavni kaleidoskop
9.40 Poje zbor Glasbene matice p. v. Borovoja Savicega

10.15 Od tod in ondod
11.00 Mario Lanza na opernem in revijskem odrusu
11.30 Zabavna glasba za vedro razpoloženje
12.05 Partizanske koračnice igra pihalni orkester JLA
12.15 Kmetijski nasveti - Ing. Gvido Fajdiga: Zvrsti krmnega ohrovta

12.25 Melodije ob 12.25
13.30 Med suitami
14.05 Glasbeni omnibus
14.30 Prireditev dneva
14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo

15.20 Napotki za turiste
15.25 Domače polke in valčki
15.40 Moški zbori Jakova Gotovca

16.00 Vsak dan za vas

17.00 Gremo v kino

17.50 Zbor in orkester Ray Conniff

18.10 Benjamin Iavec-Bogo Leskovic: Serenada za godalni orkester

18.30 Četri ure z zabavnim orkestrom RTV Ljubljana

18.45 Okno v svet

19.05 Glasbene razglednice

20.00 Na večer pred dnevom vstave slovenskega ljudstva

20.40 Slovenska zabavna glasba

22.15 Oddaja za naše izseljence

23.05 Za ples in prijetno razpoloženje

NEDELJA - 22. julija

8.00 Mlađinska radijska igra - Grenka čokolada
8.40 Partizanski skladatelji - mladim poslušavcem

9.05 Bojan Adamič: Naše ljubljeno mesto - balet na glasbu

9.45 Iz junajških dni

10.00 Se pomnите, tovarši ...

10.30 Pot v zmago

11.30 Nedeljska reportaža - Včeraj in danes

11.50 Glazba iz filma »Zaklad naše zemlje«

12.05 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo

13.30 Za naše vas

14.00 Narodne in ponarodele v priredbi Vlada Goloba

14.15 Borci čestitajo

15.15 Scenska glasba iz jugoslovenskih filmov

15.30 Pesem matere treh partizanov in drugi samospivi

15.45 Chopinova Fantazija v obliku poloneze
16.00 Humoreska tega tedna - Mule

16.20 Lepe melodije

17.05 Vatroslav Lisinski: Jugoslavanska uvertura

17.15 Radijska igra - Razigranci

18.20 Matija Bravničar: Fantazija za violino in klavir

18.25 Športno popoldne

19.05 Glasbene razglednice

20.00 Jugoslovanski pevci in orkestri

20.35 Sportna poročila

20.45 Blaž Arnič: V. simfonija - »Vojna in mir«

22.15 Posnetki koncertov III. jugoslovenskega festivala jazza na Bledu

23.05 Zaplešimo v praznično noč

PONEDELJEK - 23. julija

8.05 Danilo Bučar: Belokranjske pisanice

8.30 Gian Carlo Menotti: Telefon

8.55 Za mlade radovedneže

9.25 Orgle in orgle

9.40 Pesmi in plesi Marka Tajčeviča

10.15 Od tod in ondod

11.00 Dve domači partituri

11.35 Petindvajset minut pred dvajnajsto

12.05 Trio Mahkovič nam igra

12.15 Kmetijski nasveti - Ing. Vukadin Šišakovič: Zaščita naših vinogradov

12.25 Melodije ob 12.25

13.30 Samopseve Frana Gerbiča pojetna tenorista Gašper Dermota in Miro Brajnik, vmes medigre

13.51 Majhen koncert violinista Slavka Žimška

z novimi posnetki

14.05 Glasbeni omnibus

14.30 Prireditev dneva

14.35 Pesmi in plesi jugoslovenskih narodov

15.20 Mali ansambl v plesnem ritmu

15.40 Literarni sprehod - Jorge Amade: Gospodarica morja

16.00 Vsak dan za vas

17.05 Arije skozi stoletja

18.10 Portreti jugoslovenskih skladateljev zabavne glasbe

18.45 Novo v znanosti

19.00 Iz doline v planine

20.45 Kulturna kronika

21.00 Razgledi po sodobni glasbeni literaturi

21.30 Za naše vas

22.15 Predstavljam vam tri pevke jazza: Chris Connor, Julie London in Carmen McRae

22.50 Literarni nočturno

23.05 Pesem matere treh partizanov in drugi samospivi

TOREK - 24. julija

8.05 S pesmijo v novi dan
8.25 Zabavni kaleidoskop

8.55 Počitniško popotovanje od strani do strani

12.00 Lepe melodije

17.05 Vatroslav Lisinski:

Jugoslavanska uvertura

17.15 Radijska igra - Razigranci

18.20 Matija Bravničar: Fantazija za violino in klavir

18.25 Športno popoldne

19.05 Glasbene razglednice

20.00 Jugoslovanski pevci in orkestri

20.35 Sportna poročila

20.45 Blaž Arnič: V. simfonija - »Vojna in mir«

22.15 Posnetki koncertov III. jugoslovenskega festivala jazza na Bledu

23.05 Zaplešimo v praznično noč

PONEDELJEK - 23. julija

8.05 Danilo Bučar: Belokranjske pisanice

8.30 Gian Carlo Menotti: Telefon

8.55 Za mlade radovedneže

9.25 Orgle in orgle

9.40 Pesmi in plesi Marka Tajčeviča

10.15 Od tod in ondod

11.00 Dve domači partituri

11.35 Petindvajset minut pred dvajnajsto

12.05 Trio Mahkovič nam igra

12.15 Kmetijski nasveti - Ing. Vukadin Šišakovič: Zaščita naših vinogradov

12.25 Melodije ob 12.25

13.30 Samopseve Frana Gerbiča pojetna tenorista Gašper Dermota in Miro Brajnik, vmes medigre

13.51 Majhen koncert violinista Slavka Žimška

z novimi posnetki

14.05 Glasbeni omnibus

14.30 Prireditev dneva

14.35 Pesmi in plesi jugoslovenskih narodov

15.20 Mali ansambl v plesnem ritmu

15.40 Literarni sprehod - Jorge Amade: Gospodarica morja

16.00 Vsak dan za vas

17.05 Arije skozi stoletja

18.10 Portreti jugoslovenskih skladateljev zabavne glasbe

18.45 Novo v znanosti

19.00 Iz doline v planine

20.45 Kulturna kronika

21.00 Razgledi po sodobni glasbeni literaturi

21.30 Za naše vas

22.15 Predstavljam vam tri pevke jazza: Chris Connor, Julie London in Carmen McRae

22.50 Literarni nočturno

23.05 Pesem matere treh partizanov in drugi samospivi

9.45 Trije samoospivi in nekaj za klavir in harfo

10.15 Od tod in ondod

11.00 Anglež kot italijanski operni junak

11.15 Clovek in zdravje

11.25 Tisk taktov za dober tek

12.05 Jules Massenet: Le Erinne

12.15 Kmetijski nasveti - Dr. Nežka Snoj: Kako pripravljamo čebelje družine za pašo

12.25 Melodije ob 12.25

13.30 Koncertira pianist Zdenko Marasović, orkester Slovenske filharmonije

13.30 Frederick Delius: Simfonija suite »Florida«

14.05 Glasbeni omnibus

14.30 Prireditev dneva

14.35 Posnetki koncertov III. jugoslovenskega festivala jazza na Bledu

15.20 Poje KZRTVL p. v. Milka Skobernetna

15.40 Judenburška pianistica Elisabeth Kern izvaja slovenske avtorje

16.00 Vsak dan za vas

17.05 Soferjem na pot

17.30 Tri ko' a Dorda Karaklajica

18.10 Favn in njegova flauta

18.45 Ljudski parlament

19.05 Glasbene razglednice

20.00 Rolf Loebermann: Sola za žene

21.35 Liberijska suita Duka Ellingtona

22.15 Parada pevcev popevki

22.50 Literarni nočturno</p

OBISK v Modnih oblačilih

• Konfekcija igra po svetu vedno vplivnejšo vlogo. Američanke skoraj ne nosijo drugih oblačil kot konfekcijskih. Seveda imajo tudi bogato izbiro — od preprostih in za delo primernih oblek do najelegantnejših večernih toalet. Verjetno ste že občudovali elegantno italijansko konfekcijo, ki ji daje poseben šarm in dobro izdelane nemške modele, katerih kreatorji si prizadevajo iti vštice s francoskimi in drugimi modeli.

Kaj pa pri nas? Naša konfekcija je storila odločen korak naprej v svojem razvoju. Zmotno je mnenje tistih, ki z omalovaževanjem zamahujejo z roko, češ kaj lahko nudi naša konfekcija. Res je, da na žalost nekatere stvari prodajamo in to kot modno novost, medtem ko je drugod po svetu minilo že leto ali več, ko je bil kraj opuščen in razprodan kot nemoderen. Tudi modne revije nudijo gledavec več kot je možno kupiti. Predvsem pletenine pri tem prednjačijo. Na revijah so modeli res zelo lepi, medtem ko v trgovinah lahko kupimo le povprečne izdelke. Mali modni krikli, katere znaajo tako uspešno izrabiti nekatere inozemske konfekcijske tovarne, pri nas na konfekcijsko izdelavo ne vplivajo desti.

V Kranju imamo lepo konfekcijsko trgovino »Modna oblačila«. Poglejmo, kaj vse nudi kupcem? Začnimo kar pri ženski konfekciji. Svilene obleke in oblek iz satineta z umirjenimi in lepimi barvnimi kombinacijami so dokaj modernih krojev in s svojo ceno 7150 din in manj, dosegljive kupovavki. Platno, ki je letos zelo moderno, je izrabljeno v ljubkih kostimih z zalkanimi, visoko postavljennimi širokimi gumbami v krilu. Zastopame so mnoge pastelne barve, tako da je dosti velika izbira. Kostimi iz terlena so, kljub temu, da jipoče niso krojene v najmodernejšem stilu, prav posred-

govinah tudi lahko sedaj tako moderne bluze z naborki, robčki, okrašene z bogatimi čipkami in pentljami.

Kaj pa moška konfekcija?

Prav razveseljive so obleke iz svilenega šanfunga, cena je 19.000 din v lepih barvnih odtenkih za poletje. Prav tako bogata je izbira terilenih hlač in hlač iz balonske svile.

Otroške šolske halje iz klotja okrašene z našitki so primerne in tudi cena 1700 din ni pretirana.

Prednost naše konfekcijske trgovine pred inozemsko je prav gotovo v tem, da se na kupcevo željo kupljena obleka brezplačno preuredi. Modna oblačilnica ima v spodnjih prostorih krojačnico, ki hitro ustreže želji kupca. Trgovina priredi po končani sezoni razprodajo in po znižanih cenah razprodra modele, ki so preostali. Tako skuša imeti v svoji zalogi vedno nove modele, ki jih dobavljajo Modna oblačila iz Ljubljane, Novata Gorica in konfekcijska tovarna Ljutomer.

M.G.

PRIMERNA OBLEKA ZA SVEČANEJŠE PRILOŽNOSTI. KRILO JE IZ ORGANCE, ZGORNI DELENI IZ ČRNIH CIPK, SPODNJE KRILO NAJ BO IZ TAFTA

Mali nasveti

• Cvetlične lončke položimo pred uporabo za nekaj ur v vodo, da voda prepoji drobne luknjice v stenah. Sicer lahko poskrabajo iz zemlje toliko vode, da se eveltice posuše.

• Krepaste in podplate, ki niso preveč umazani, vedeni ustimo s terpeninom. Tako ostanejo lepo svetli.

• Kupili ste si namizni pribor in servete. Doma operite kupljene blago, ne le iz higieničnih vzrokov, ampak tudi zato, ker je v blagu apretura, ki preprečuje, da bi se lahko lepo ohrišali. Novi serveti so trdi in ne vpijajo vodo. Po prvem pranju se pa emečajo.

KAM S PRIBOROM

Po jedi položite vilco in nož na krožnik paralelno eno poleg drugega. Ostrina noža naj bo obrnjena navznoter, proti vilici. Vilice in nož ne polagajte na krožnik prekrižano. Včasih je veljalo to, da gost želi še en obrok.

• Pomivanje kuhinjske posode in jedilnega pribora si

Ali škoduje kajenje

olajšamo tako, da vse ostanke jedil takoj po uporabi odstranimo. Tudi lonec je dobro poprej malo splakniti,

tako da pomivalne vode ni treba prepogosto menjavati.

Vrstni red pri pomivanju naj bo naslednji:

Najprej pomijemo kozarce, nato čajni in kavni pribor, potem masten jedilni pribor in končno lonec. Ce po pomivanju splaknemo posodo z vročo namesto z mrzlo vodo, si prihranimo brihanje, ker se poseda sama lepo posuši.

Morda je katera bodoča ma-

li strastna kadivka in se sprašuje, če kajenje škoduje otroku. Težko je ugotoviti koliko in na kaj škodljivo vpliva materino kajenje. Pri poizkusih se je izkazalo, da so dojenčki tistih mater, ki kajajo povprečno 170 gr lažji od tistih, katere matere med pričakovanjem otroka niso kadile. Zelo škodljivo pa je kajenje po rojstvu otroka. Ničesar gre v materino mleko in na ta način zastruplaj otroški organizem.

S KOLONJSKO VODO SI NE SMEMO ČISTITI OBRAZA

Kolonjska voda ima preveč alkohola v sebi, da bi bila primerna za čiščenje obraza. Ne, da bi samo izsušila kožo, ampak jo tudi vzdraži. Posledice so, da nas koža peče in pojavijo se rdeči madeži. Če ste jo že uporabljali, prenehajte. Čistite si obraz z mlačno vodo in otroškim mlekom, če imate bolj mastno kožo, in s čistilnim mlekom, če je vaša koža suha.

Roža iz blaga

PREDLOG ZA OPREMO VEŽE MALEGA STANOVA-NJA, OGLEDALO S SVE-TILKO, MALA KLOPCA IN LEPA VISOKA VAZA.

Letos je posebno moderno, da si zataknemo umečno rožo. Poživijo nam obleko in prislova posebno lepo mladim deklecam. Zelo ljubko pristoji k praznični taftasti ali organca obleki malo rožo iz organce, ki si jo zataknemo v lase. H kostimu, popelinasti ali svileni obleki si lahko izberemo rožo iz istega materiala, ki si jo zataknemo na gornji žep, na reverje ali za pas.

JUHA S STEPENIM JAJCAMI

4 jajčka, 1 liter vode, sol, 2 žlico kise, 1/3 litra juhe, eteršil. Priprava: Stejaj jajčka in eno za drugo zlivaj v kuhano slano in okisano vodo ter kuhaj kake 4 minute. Nato vzemi zakuhano ven in daj v juho, v katero daš tudi petersil.

Nesmrtna komedija

Harold Lloyd bo spet nasmejal svet

Mark Twain je nekoč dejal, da nesmrtnost nesmrtnega humorista traja največ 30 let. Toda že sam je to svojo trditev postavil na laž. V tem se mu zadnja leta pridružujejo številni ameriški komiki, »velikani smeha« iz časov nemega filma. Antologijama »Zlati časi komedije« in »Ko je kraljevala komedija« je zdaj dodal Harold Lloyd, eden največjih komikov iz njenega »zlatega obdobja« — dvajsetih in tridesetih let — izbor iz svojih del, ki ga je pripravljal več kot deset let in kateremu je dal naslov »Harold Lloydov svet komedije«.

Lloyd je na začetku svoje kariere posnemal Chaplina, le da je namesto preohlapne imel pretesno obleko. Potem pa je zavrgel brčice in si nadel očala z roževinastimi

Film

okviri in slamnik ter postal tisti Lloyd, ki so mu v Franciji rekli preprosto — On. Ta lik je bil v domovini, Združenih državah, bolj priljubljen kot Chaplinov Charlie. Kakšen pa je bil Lloydov filmski lik, ki je obvladoval vse filme, ki jih je posnel z raznimi režiserji?

STRAHOPETEN IN PREDRŽEN

Sadoul pravi: »On je bil sentimental in hkrati brez pristnega čustva, strahopeten, toda svojeglav do blazne prednosti. Hkrati pa je bil tudi 'povprečni Američan', ki se je sposredil z nekaterimi, po njegovem mnenju 'strašnimi' pojavi sodobnega življenja: z nebotičniki, s športom, s prekupevalci, z zdravnikima-mazači. Poglavitna njegova lastnost je bila mravljivčja pridnost, bil je neinteligenten, toda imel je srečo.«

Harold Lloyd pa se (z ljubezno) spominja »Njega« oz. sebe na filmskem platnu tako: »Imel je dar za to, da zabrede v neprilike, toda tudi za to, da se — ob velikem tveganju — iz njih izvleče. Z njim smo lahko napravili komedio vsake vrste. Znal je najbolj nemogoče stvari napraviti z največjo lahoko. Celo kadar je visel na kakšni visoki zgradbi, ste si vedno lahko rekli: 'Morda je pa res lahko to storil. Ni verjetno, toda mogoče je.'«

Po Lloyдовem lastnem mnenju je bil njegov uspeh v tem, da je dosegel, da se občinstvo ni samo smejal njegovemu junaku, ampak tudi skupaj z njim. »Publika mora biti na vaši strani, navajati mora za vas, se vám smejati — toda s simpatijami. Z eno besedo, živeti mora z vami. Mislim, da nam je uspelo ustvariti takega junaka. On je mogel ne samo pridobiti dekle, na kar drugi komični liki tiste dobe niso mogli niti pomisliti, ampak je

občinstvo enostavno navijalo zaanj,« pravi Lloyd.

NAJBOLJŠI ODLOMKI

Film »Harold Lloydov svet komedije« sestavlja odlomki iz njegovih nemih in zvočnih filmov, ki danes štejejo v klasiko. Med seboj so povezani le z najnajnejšim besedilom. nemini odlomkom pa so dodali ton. V to antologijo so vključeni: slovita nogometna tekmava iz »Bruca«, dirka iz »Sramljivca«, napeti prizor, ko visi na urinem kazalcu, iz »Varnosti na koncu« ter prirozi iz filmov »Rimska ce-

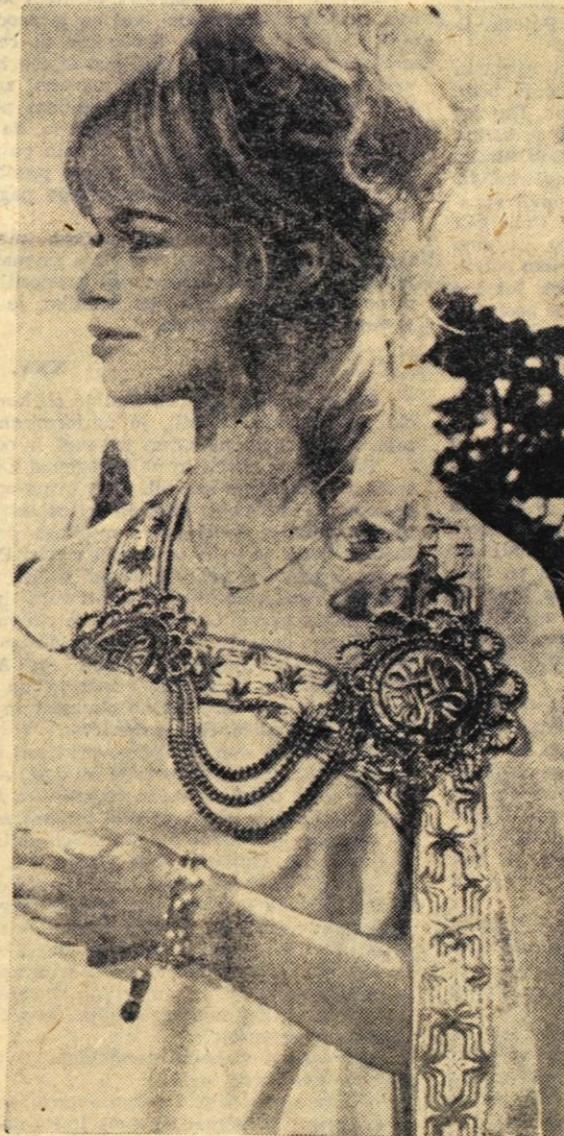
sta«, »Nor na film«, »Pazi se, profesor« in »Mlajši brat«.

To zanimivo delo je dožičas letosnjega festivala. Toda še pred prvo javno premiero je Lloyd delovno kopijo trikrat predvajal mladi publiki, ki ga ni še nikoli prej videla, da bi ugotovil njen odziv. Ta je bil, po njegovi izjavi, zelo zadovoljiv. Seveda je bil položaj tokrat povsem drugačen, mnogo težji kot v »dobrih starih časih«.

Komik pravi: »Takrat smo imeli stalno, aktivno publiko, ki je čakala naslednji film, ki je prišla k predstavi pripravljena, da se smeje. Z no-

MED VELIKE KOMIKE ZVOČNEGA FILMA STEJEMO HARPO MARXA

BRIGITTE BARDOT KLJUB STALNIM OBLJUBAM, DA BO PUSTILA FILM, SE VEDNO SNEMA. NJEN ZADNJI FILM JE BIL »POCITEK VOJŠČAKA«, V KATEREM JE OBLEKLA TUDI TO ZANIMIVO OBLAČILO

vo publiko je drugače. Ta ne filmu. To so bili težki prizori! ve vnaprej, česa naj pričakuje. Toda, uspelo nam je; pri velo premiero konec lanskega leta, Lloydove filme pa so prikazovali tudi v Cannesu v dobiti jo v manj kot petih minutah.« Komentarji mladih gledavcev so bili v glavnem: »To je pa nekaj čisto drugačega. Všeč nam je, ker je drugačno. Zakaj nismo že prej videli takih filmov?«

Zaradi takega odziva je Lloyd prepričan, da ne bo težko pridobiti publike, ki bo prišla film gledat. Problem bo samo, prepričati publiko naj gre film gledat...

BREZ TRIKOV

Posebnost Harolda Lloyda so bili akrobatski, skoraj vratolomni komični prizori — ki jih je (vsaj 95 %) izvajal sam, brez dvojnikov in celo brez mreže. »Tiste čase ni bilo trikov. Vse smo opravljali sami. Ko me boste videli viseti s kakšne zgradbe, boste pomisili, da sem v resnici le nekaj čevljev nad zemljo. Toda, ni bilo tako. Bil sem tako visoko kot vidite v

Včasih smo rabili tudi dva meseca, da smo posneli takšno sekvenco.«

Če bo s tem filmom uspel, namerava Harold Lloyd kasneje dati ponovno v promet svojo klasično komedijo iz leta 1925 »Bruc« nato pa močno še »Babičinega fantega«, »Mlajšega brata« in film »Dobrodošla nevarnost«.

Vendar si take ponovne oživite svojega dela, na žalost, verjetno ne bo mogel privoščiti noben drug ameriški komik iz »zlatih časov komedije«, ker niso vsi lastniki svojih filmov, kot sta to n. pr. Lloyd in Chaplin.

Zna pa se zgoditi, da bo kakšen filmski podjetnik segel po materialu iz starih filmskih komedij in sestavil antologijo »dobrega starega smeha«. Zakaj izkazalo se je, da veliki komiki nemega filma in z začetka zvočnega filma še vedno »vžgejo« pri občinstvu. Kjer pa je občinstvo je tudi denar — kjer se obeta denar, pa se kaj hitro najde kdo, ki se dela loti.

DUŠAN OGRIZEK

... novo na ljetu

Katherine Hepburn igra glavno vlogo v novem filmu režisera Johna Hustona »Samotno trpljenje Judith Hearne«, ki ga snema na Irskem

Novi film Elvise Presleyja je romantična komedija z naslovom »Dekleta! Dekleta! Dekleta!«. Njegova soigralka je Stella Stevens, režiser pa Norman Taurog.

V koprodukciji hollywoodske družbe Columbia in Dina de Laurentisa bo (potem ko konča svojega »Leoparda«) Luchino Visconti režiral film »Tujec«, ki ga bodo po romanu Alberta Camusa posneli v Alžiru.

V sistemu Todd-AO in barvah so posnelli enega naj... (v vsakem pogledu!) filmskih baletov — »Carmen 62«. Koreograf je bil Roland Petit, zaplesale pa so razen njega primabalerine filmskega baleta Zizi Jeanmarie, Moira Shearer in Cyd Charisse.

Petorica proti igralnici

26

Prikimal je, vedel je, da govorim resnico. Ni bilo opaziti, da bi kakor koli kazal svoja čustva. Potem je odkimal z glavo in se obrnil proti vratom. Oba detektiva pa midva s Tino smo vstali in mu sledili na hodnik, po stopnicah navzdol, krog vogala in tuk za hrbotom te lepo se prilegajoče obleke skozi kovinasta vrata in navzdol po betonskih stopnicah.

Ustavili smo se v veliki, močno razsvetljeni garaži, katere zunajna vrata so bila zaklenjena. Poleg stene je stal naš avtomobil s prikolico. V garaži je bil še policijski motor in nič drugega. Avtomobil in prikolica sta se mi nenadoma zazdela hudo domača in sila tuja obenem. Stala sta molčeča in prekrita s prahom, prav takšna, kakor sta mi ostala v spominu, obenem pa vendarle povsem drugačna pod to električno lučjo.

XXIV.

»Dobro ste delali,« je dejal visoki mož in z roko pokazal na prikolico. Njegov glas je zvenel poahljivo in prijazno. »Ze eno uro zatem smo ga imeli tukaj. Tablice so imele druge lastnike, to smo vedeli že dan poprej. Drugih znamenj ni bilo, nobenih cigaretnih ogorkov ali klujev. Sprednja tablica,« odprl je svojo mapo in pogledal na papir v njej, »je lastnina nekega petinštodesetletnega farmarja. Prijavil je, da jo je zgubil. zadnja tablica je bila od nekoga, ki je že mrtev. Moški se je ubil v prometni nesreči pred dvema tednoma. Tablica je pri nesreči najbrž odletela pa ste jo našli. Dober posel,« je ponovil in prikimal. »Pol noči smo prebeldi nad to burko pa nismo nič odkrili. Pojdite okoli,« mi je dejal. »Oglejte si ga.«

Storil sem, kakor mi je dejal, in šel okoli prikolice in avtomobila ter strmel vanj prijateljsko in tuje obenem. Premisljeval sem, kaj vse to pomeni. Potem sem se ustavil, kjer sem pričel in se zazrli v visokega moža z mirmimi, nasmejanimi očmi.

»Naslednje jutro,« je dejal in vtaknil mapo spet pod pazduho pa stopil k vratom garaže, prikel za ročico in jih odprl do vrha, tako da se je dnevna svetloba razlila po garaži. »Naslednje jutro je neki prometnik odprl vrata garaže in šel poleg čeč med prikolico in steno. Pojdite še enkrat tam mimo,« mi je dejal.

Spet sem šel mimo sprednjega dela avtomobila, potem mimo njega in prikolice poleg stene garaže. Visoki mož mi je sledil in ostali prav tako. Poleg zadnjega konca prikolice sem se ustavil pri lastnih sledovih. Dnevna svetloba, čeprav brez sonca, je jasno razsvetlila prašno stranico prikolice. Na prašni pločevini je bilo jasno in razločno videti napis: »Bob Streik, Salt Lak...« Zadnji del črke k se je jard dalet vil proti koncu avtomobila.

Visoki mož zraven mene je prikimal, kakor da sem mu zastavil vprašanje. »Da,« je dejal, »kdo je Bob Streik iz Salt Lake Cityja? Policijski predstojnik v Salt Lakeju ga je našel v telefonskem imeniku, ko smo poizvedovali. Našel je naslov Roberta Streika in njegovo telefonsko številko. Počakali smo pri aparatu, medtem ko ga je poklical prek lokalne telefonske linije. Slišali smo ju, kako sta se pogovarjala. Streik je posloven človek, trgovec in pravkar je bil na koncu zajtrka ter se odpravil zdoma. O vás in vaši prikolici ni vedel ničesar, nas pa je zanimalo, kako je prišlo njegovo ime na avtomobil.« Visoki mož se mi je nasmehnil. »Njegov sin pa je vedel: Robert Streik mlajši, star devet let. Bil je tam in govorili smo z njim.«

Visoki mož se je udobno naslonil na steno garaže z rokama v žepih in usnijeno mapo pod pazduho. »Dobro ste napravili,« mi je spet dejal. »Ležali ste tam zadaj v prikolici, eden pa je vozil in kdo, vrava, bi utegnil pogledati v prikolico ali se sploh spomniti česa takega? Nihče. Pa tudi, če bi kaj odkrili, nam to še ničesar ne bi povedalo. Nekega večera ob devetih pa ste stali ob cestnem znemu v Salt Lake Cityju, ljudje so sli spredaj mimo avtomobila, nekateri so se morda ozrlji nanj ali pa tudi ne. In kaj tudi, če so se?« Pohvalno je prikimal. »Računalni ste prav na vse in upoštevali, kaj vse lahko ljudje vidijo in opazijo. Prav ste storili. Gledate odraslih namreč. Kajpada ste računali le na odrasle, tako se niste osramotili. Kdo za vrava pa naj bi računal tudi na to, kaj bi utegnil storiti devetleten otrok?«

Tale Streikov fant je prišel z kina mimo prednjega dela avtomobila in se ozri na voznika. Bil je radovaden, kakor so pač otroci. Prosil je že očeta, naj bi kupil prikolico, zdele se mu je, da bi bilo imenitno, če bi jo imeli. Ustavil se je na pločniku kakšen jard od prikolice in se zagledal v prah, ki se je nabral na njenih stranicah. In kaj naj bi storil? To, kar bi storil vsak devetletni deček. Pričel je pisati s prsti po prahu. Visoki mož se je zasmjal. »Povedal nam je, da je zapisal to, kar je običajno: Operite me! Toda to ni bilo res. Zapisal je svoje ime in pripisal še Salt Lake, preden se je lučka ugasnila in je vaš prijatelj Brick pognal in odpeljal.«

Visoki policist se je stope naslonil na steno, ne da bi vzel roke iz žepov. Potem je z glavo pokimal, naj stopim k njemu in dejal: »Dečka smo zaradi tega poklicali v Reno. Se istega dne. Odpotoval je z letalom. S svojo materjo. Stroške je kril Haroldov klub.« Ustavila sva se pri vrati garaže. Tina in policiisti prav tako.

»Deček si je ogledoval mesto, zjutraj dve uri hodil sem pa tja po ulicah in potem predremal. Popoldne se je spet dve uri sprehajal in zvečer eno uro pred spanjem. Bil je v vseh igralnicah in visoki možak se je smejal. »S posebnim policijskim dovoljenjem. Videl je več kakor katerikoli izmed rojenih otrok. In tako je na vsem lepem – seveda slučajno – zagledal moškega, ki je tisto noč sedel za volanom avtomobila s prikolico.« Visoki mož se je zasmjal: »Bili ste zraven.«

Visoki mož me je dolgo, več sekund, nemo opazoval. Potem je odprl svojo mapo in pokazal vanjo. Stope ob njegovem boku sem gledal tanke bele liste, ki so šušteli v njegovih rokah. Na širih ali petih listih so bile dolge kopije **seznamov** imen in naslovov. »Tale seznam sem imel na

svoji mizi že opoldne, dan po roparskem napadu. Računalni smo na vse moške v hotelih, gostiščih ob cestah, penzionih in domovih. Vsi so bili sumljivi in povsod smo poizvedovali.« Obračal je liste v svojih rokah. Drugi list je bil manjši in na njem krajši seznam, napisan z manjšimi črkami. »Ob širih popoldne smo izločili vse ostale, razen teh. Štiriinšestdeset imen.«

Strmel sem v seznam: večina imen je bila prečrta na svinčnikom.

»Ob desetih dopoldne naslednjega dne je bila izločena tudi polovica preostalih imen.« Ponudil mi je list: »Poglejte, tule vidite vaše in Brickovo ime.«

Pokazal mi je, prebral sem svoje ime in naslov našega penziona. Brickovo ime je bilo med naslovi gostov z nekega doma ob državni cesti številka štirideset. Potem sem bral dalje – Guy Cruikshank, YMCA, pa Jerome Winer, zraven pa cestna številka in popoln naslov.

»Tule ste videli tudi imeni vaših preostalih dveh družabnikov.«

Naglo sem obrnil glavo in se mu oštro zazrli v oči. »Ne. Onih dveh ni tukaj.« Vrnil sem seznam. »Nocoj sta odpotovala iz Renoja,« je dejal.

Se vedno se mi je smehljal. »Nocoj je odpotovala iz Renoja množica ljudi: z letali, vlaki, avtomobili in avtobusi. Tako kakor sicer vsak dan. Toda ljudje, ki so oropali Haroldov klub, ne potujejo vsak dan iz Renoja.«

Skomignil sem z rameni. »Kako morate to trdit? Kako veste vse to?«

Ni se nehal smehljati. »Ne pripovedujte neumnosti. Kakšen posel pa mislite, da opravljamo? Menite, da nas bo takšen rop v kazini zmedel kakor otrok? Da ne bomo vedeli, kaj nam je storiti?« Zaprl je mapo in stopil proti stopnicam. »Mesta sicer še nista zapustila, še vedno sta v Renoju in stavim deset proti eni, da bosta tukaj, v tej postaji, še pred polnočjo. Stopali smo za njim po stopnicah nazaj v pisarno iz katere smo prej prišli.

In tedaj me je spreleto. Medtem ko smo se vzpenjali po stopnicah sem se šele prav zavedel, kaj se je zgodilo. Nihče me ni porinil v policijski zapor brez oken. Nihče me ni cele ure zasliševal in zastraševal, medtem pa me pustil sedeti pod sijočo žarnico. Nihče se me ni dotaknil, toda v desetih minutah se je z menoj zgodilo prav isto, kakor da bi vse to preživel. Bil sem uničen, povsem pobit. To, kar sem videl, me je porazilo, nenadoma se mi je zazdelo, da sem na smrt utrujen, nebogljen in neizmerno jezen. Kajti to ni bilo pošteno! Saj smo vendar storili vse, kar je bilo mogoče. Ničesar nismo pozabili in računali na vse. Kdo neki bi si mislil, da bo nekakšen smrkav paglavec napisal svoje ime na stranico prikolice!

In četudi ne bi zapisal svojega imena, kaj bi si naj mislili o tem seznamu, ki je vseboval vsa naša imena? Bil sem uničen in zdelo se mi je, da ne bi mogel ničesar več prenesti. Moški v dragoceni obleki, ki je resno stopal pred menoj po hodniku, je dobro vedel, kaj je storil spodaj v tisti skrivnostni garaži.

XXV.

Brick je bil v pisarni. Stal je ob koncu in strmel skozi na pol zaprte oknice. Ko smo vstopili, je uniformiran policist zaprl časopis, ki ga jebral, vstal z mize, na kateri je sedel, in odšel iz sobe.

Brick se je obrnil in naju pogledal z brezizraznim obrazom. S Tino sva sedla na stole, kjer sva bila prej in ga opazovala. Veliki mož v lepih oblekah je sedel na stol poleg okna in zrl po sobi. Mlajši detektiv je vzel stol izza prazne mize in sedel poleg moškega pri oknu. »Sedite!« je dejal mrko Bricku. Brick je sedel in strmel v nas. Prste je zataknili za pas, se zleknil v stolu, prekrizal roke in skušal delati videz brezbrinjega, kljubovalnega človeka. Vendar se ni upal ozreti vame in tako je strmel v svoje noge ter lahno nihal z enim čevljem. Oba detektiva sta sedela za svoji mizi.

»Kje je denar?« me je s tihim glasom vprašal visoki mož. »Ne bi hotel, da bi zahtevali, naj ga sami poiščemo. Aretirani ste in stvar se tiče prav vas. Zaprti ste in v vašo korist je, da storite najbolje, kar morete. To utegne pomeniti olajševalno okolnost in nikar ne poskušajte igrati trdoglavega mladjeniča. Kje je denar?«

Pripravljen sem bil spregovoriti, saj me je povsem porazil in se nisem hotel upirati. Tedaj pa – to je bil zgolj slučaj ali pa se je visoki mož prevaril – so se odprla vrata in vstopila sta Jerry in Guy, za njima pa policist. Obstala sta in se ozrla po sobi ter nas zagledala. Videl sem visokega moškega, kako je pozorno dvignil obrvi, policist pri vrati pa je dejal: »To sta preostala dva. Cruikshank in Weiner.«

»Prav,« je dejal visoki mož in medtem ko sem ga opazoval, sem razmisljal o dveh stvareh: opozoriti moram Jerryja ali Guyja z besedo ali pogledom: nenadoma pa sem posumil v moškega pri oknu, da me poskuša preslepiti. Ta prihod Jerryja in Guyja se mi je zdel preveč preračunan na ta trenutek z namenom, da bi nam pokazali, kako brezupno je, če bi se upirali. V meni sta se prebudila odločnost in kljubovalnost.

»Ne vem, kaj se sploh dogaja,« sem dejal. »Toda če mislite, da poznam tele fante, se varate.«

Jerry se je slabotno nasmehnil. »Hvala Al,« vendar se nikar ne trudi. Poznajo nas; prav vse.«

»Prav,« sem dejal visokemu možu, »vendar mislim, da nas varate. Prepričan sem, da včeraj še niste imeli nobenega seznama. Mislim, da niste poznali niti naših imen. Vso stvar ste natipkali danes – nalač zame – podatke ap ste zvedeli šele, ko ste ujeli Bricka. Povedal vam je Guyjevi in Jerryjevi imeni in naslove in tako ste ju ujeli. Mislim, da sta tukaj šele kakšno uro. Brick bi storil to za policijo sladkorja ali zavojček cigaret: mar ne bi, ti slinasti pasji sin?« Zacepetal sem z nogami, ker nisem mogel več mirno sedeti.

IZDELovanje letalskih modelov je naletelo pri mladini na dober odmev. Veliko je stilo mladih modelarjev, ki so si z lastnim znojem izdelali letala. Veselje je tem večje, ko jih je treba spraviti v zrak. Za vsakim letalom po navadi poleti kopica otrok.

Kako bodo izgledale šole v bodočnosti

Ameriški učitelji, profesorji in psihologi so razvili nove metode poučevanja. V Ameriki je že več kot tisoč »poizkusnih učencev«, ki se poučujejo po novi metodi. Storilnost učencev se je zelo zvišala in tudi vnema je kar neverjetna. Uspeh je prodoren. Majhen stroj je edini pripomoček na šolskih klopih, je učitelj in šolska knjiga. Učencem stavljajo vprašanja in tudi na njih odgovarja. Učitelj je v razredu svetovavec in opazovavec. Ni več tisti ki predava. Pedagogi ZDA menijo, da z uvedbo tega pouka ne bo več slabih učencev. Seveda pa je strojno poučevanje še vedno omejeno le na nekatere predmete.

Prvi poizkusi so pokazali, nje za učenje in sodelovanje da povprečen človek izrabi po starem načinu poučevanja le majhen košček svojih sposobnosti. Odnes učencev do učiteljev se bo tudi temeljito spremenil. Učiteljem bo delo precej olajšano. Uspeh srednjih in slabih učencev se pri novi metodi dvigne in njihovo znanje se približa znanju boljših učencev.

Kaj je skrivnost novega pouka? Učna snov je podana v vprašanju in sestavkih, ki zahtevajo takoj odgovore. Snov se ne podaja več z dolgimi predavanji, pri katerih je bil marsikater učenec neprisoten s svojimi mislimi. Učenec mora intenzivno sodelovati in na vprašanja odgovarjati. Učna snov je podana v razumski in smiselnosti. Vsako naslednje vprašanje je zgrajeno na prejšnjem. Ko je učenec na sestavki in vprašanje napisal odgovor, ga lahko takoj primerja s pravilno rešitvijo, ki mu jo da stroj. S tem se preprečuje negotovost, nezaupanje in strah do lastnega dela, kar je bila glavna ovira pri starem poučevanju. Prvi programi so tako skrbno sestavljeni, da jih odgovori 95% učencev pravilno. S tem da učenci rešijo naloge pridobi samozaupanje in se veselijo učenja, snov laže dojemajo in jo tudi daje obdržijo. Učenec pridobljeno znanje se večkrat preizkuša pri tabli in izpiti. Profesor Skinner, ki predava psihologijo na znani "harvordski univerzi, je pobudnik nove metode. Trdi, da ni zabitih otrok, otroku se le mora znati vzbudit zanima-

ko so začeli poučevati skupino fantov in deklet, ki so zaradi slabih uspehov morali zapustiti gimnazijo, je ta skupina kmalu dokazala svojo sposobnost. Dosegli so uspehe boljših dijakov. Strokovnjaki menijo, da nova metoda predstavlja tudi neko nevarnost. Vprašanje je, če pojavi, da učenci različnih sposobnosti dajejo enake odgovore, ne ubija človekove ustvarjalnosti.

Prvi zasluzek

Solski zvonci so pred dobrim mesečem odpeli konec šolskega leta in pričele so se (za ene bolj za druge manj) veselje počitnice. Tiste šolarje, o katerih danes pišemo, ne bomo šteli med one z manj veselimi poletjem, ker je njihovo preživljvanje počitnice povezano s pravecatim življenjskim dogodkom — zeno ali dvomesечно zaposlitvijo in s PRVIM ZASLUŽKOM!

Mladi petnajstletniki so se znašli na krizpotu: naprej v solo, v uk, v tovarno... — Morda še kam drugam? Najpodjetnejši med njimi so se ojunačili in si poiskali prvo delo. Če jim bo šlo dobro od rok, zakaj ne bi ostali kar na tem delovnem mestu, sicer pa...

Srečal sem ga v delavnici podjetja Tehnica v Železničkih, ko je pomagal izkušenim delavkam izdelovati šolska šestila.

— Kako ti je ime in koliko si star?

JOZE BENEDIK, 15 LET.
— Koliko časa boš tu delal?
DVA MESECA MED POČITNICAMI, SEDAJ KO SEM KONČAL OSEMLETKO.

— Koliko pa boš zaslužil?

ŠE NE VEM; ŠE NISEM VPRASAL.

— Pa potem, kaj namenavaš?

V GIMNAZIJO V SKOFJO LOKO.

Takih mladih fantov in deklet je povsod; povsod se šolarji v počitnicah prvi vključujejo v delo; s tem pa zaslužijo tudi prvi denar za uresničitev želja, ki jih imajo mladi ljudje dovolj.

PRVI ZASLUŽEK IN PRVE DELOVNE URE. V ZACETKU MORDA SE MAJHNA NE-SPRETNOST

Neverjetna imena

Nek industrija v Brislu li so sinove, ki so jih krstili se imenuje »O«. Njegov priimek je verjetno najkrajši so bili rojeni. Januar 1792, Februar 1792, Marec 1792, Avgust 1792.

V Ameriki v nekem mestu živi bogataš, ki se piše »Ten Million«. Verjetno je dobil to ime zaradi velikih dohodkov.

V začetku 19. stoletja je v Franciji živila družina, ki se je imenovala »1792«. Ime

bilo na razpolago nobene note več, nazval ga je zato Oktava.

mladi redar

MESEC je Zemljin spremjevec in je nebesno telo, ki je najblíže Zemlji. Zemljo obkroži v 27 dneh in 8 urah. Prav tako imajo tudi ostali planeti spremjevace ali satelite. Krožna pot Meseca je elipsa, zato se njegova oddaljenost od Zemlje precej spreminja.

Njegov premer je 348 km in je 81-krat manjši od Zemlje. Temperatura na njem niha med 140 stopinjam Celzija vročine in 160 stopinjam mraza. Zato na njem ni bitij. Mesec nima lastne svetlobe. Dobiva jo od Sonca. Ko je Zemlja med Soncem in Mesečem, je Mesec ves osvetljen — polni Mesec. Če je Mesec bližje Soncu in je osvetljen samo od ene strani, mu pravimo — mladi Mesec. Med dvema polnima Mesečema ali med dvema mladima preteče 29 dni in 13 ur. Mesec sam pa se zavrti okrog svoje osi v približno istem času, kot obkroži Zemljo. Na njegovi površini je opaziti velike temne ravnine, gorovja in številne okrogle kratre, katerih nastanek še ni znan. Mesečeva površina je popolnoma prekrita z drobnim peskom. Nastal je enako kot v zemeljskih puščavah, zaradi znatnih temperaturnih sprememb med dnevom in nočjo. Znano je, da Mesec vpliva na plimo in oseko ter na mrk. Zato tudi po njem imenujemo enoto časa — MESEC.

Na letovanju v Fažani

Zivljenje v taboru odreda Stražnih ognjev iz Kranja v Perojskem gozdu pri Fažani je zelo živahnlo. V tem taboru letujejo letarji razen tabornikov tudi otroci z vse Gorjanske, ki so preboleli otroško paralizo in se morajo redno udeleževati ortopedskih telovadov.

Pred kratkim je tabor obiskal znani ameriški rojak, pisatelj Janko Rogelj, ki se sedaj mudri na obisku v domovini. Taborniki in drugi prebivavci tabora so ob njegovem obisku pripravili taborni ogenj in v pestrem programu predstavili del svojega znanja, ki mu je Janko Rogelj z zanimanjem sledil. Posebno nekateri deli programa so ga vidno navdu-

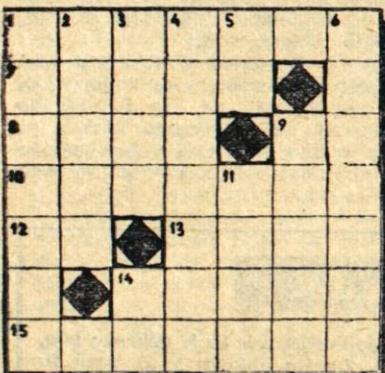
šili. Ob tej priložnosti je v krajšem nagovoru opozoril pionirje in mladince na to, naj cenijo vse dobrine, ki so jih delčni v svoji domovini in naj ne pozabijo, da otroci pred vojno niso imeli takole pelega življenja.

Preteklo nedeljo je pionirje v fažanskem taboru spet čakalo prijetno doživetje. Izmenjali so si namreč obisk s pionirji, ki letujejo na otoku Stenjaku, ki je od Fažane oddaljen le nekaj kilometrov. Dopoldne se je pripeljalo v fažanski tabor polovico otrok s Stenjaka, na otok Stenjak pa je odšla polovica otrok iz tega tabora, popoldne pa sta se zamenjali še ostali polovici. Nedelja je minila v nadve prijetnem razpoloženju.

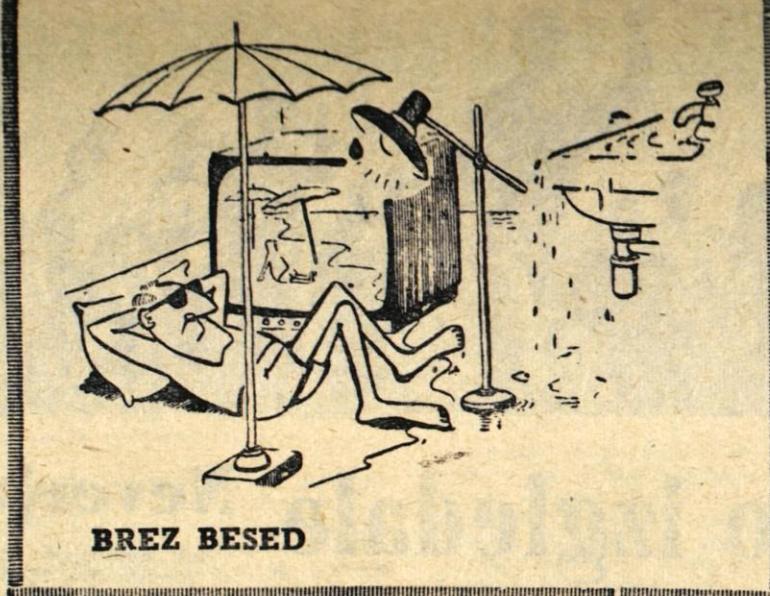
— Si vse pripravil?
— Seveda! Preostalo mi je samo,
da si priskrbim sobo na morju.

Križanka št. 44

Križanka je magična, zato velja številka za opis vodoravno, druga pa za navpično:

1., 1. listnato drevo, podobno jesenu; 7., 2. Obri; 8., 3. zgodnjie; 9., 14. arabski žrebec; 10., 4. delovanje vode, ledu in vetra na zemeljsko površino; 12., 5. avtomobilска označka Siska; 13., 11. judovsko moško ime; 14., 9. otok čarownice Kirke; 15., 6. gostinski delavec.

BREZ BESED

ZADNJI NASVET —

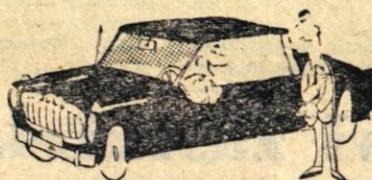

— Vsi, ki vodijo mojo hčerko na večerjo se morajo pridrževati pravil in pogojev ...

BREZ BESED

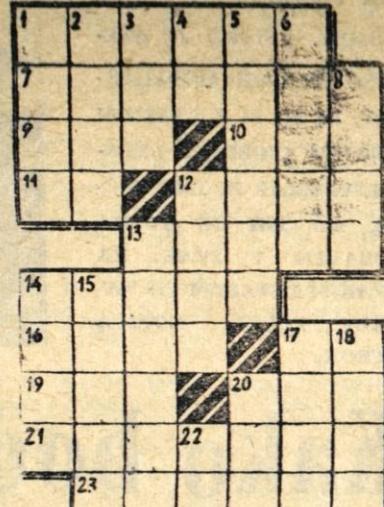

CRNI SKLAD

— Tega črnega Forda sem kupil še preden so ukinili črne sklade.

Križanka št. 43

Vodoravno: 1. štrajk; 7. udobje; 9. nekateri; 10. zelišče; 11. kazalni zaimki; 12. pritok Savinje; 13. del hoje; 14. tekstilna surovina; 16. glavno mesto južnoameriške države; 17. avtomobilска označka Ougulina; 19. če; 20. eden in drugi; 21. brezglav, preplašen; 23. okrasak v podobi rožice.

Navpično: 1. avtor Miklove Zale; 2. utežna mera; 3. Tomosov avto; 4. različna soglasnika; 5. pogorje v Bosni; 6. vrsta tropske palme; 8. pritisk; 12. mera za papir; 13. japonska obleka s širokimi rokavi; 14. padajoča voda; 15. pomožni duhovnik; 17. obljuba; 18. trening urjenje; 20. žensko ime; 22. sibirski vetrovec.

RESITEV KRIŽANKE ST. 41

Vodoravno: 1. Soštanj; 7. obtok; 8. štor; 9. V(ladimir) L(evstik); 10. tornado; 12. A(lojz) K(reigher); 13. Azov; 14. vdove; 15. Jalovec.

RESITEV KRIŽANKE ST. 42

Vodoravno: 1. Kropa; 6. resave; 8. os; 9. Tana; 11. patolog; 13. aval; 14. TE; 15. enoten; 17. agent.

kaj se je dogodilo in kako se je to zgodilo. Vsi mi čestitajo. Stanodajka mi posodi 3 rublje. Predstojnik Ivan — pol rubla z ozirom na moje bodoče blagostanje. Andrej Ivanovič iz pete sobe — 20 kopejk in še na kosilo me je povabil.

Kako sem tri dni odlično živel. Razmišljal sem, kaj bi si kupil. Ali ne bi kupil čevljev, ali morda sandale. In živel bom pol leta kot kakšen bogataš.

Po treh dneh je bila razglašena razsodba.

Vse po zakonu. Zakonik leži na mizi. Na steni so slike. S strani sedi javni toživec. Govorniki govorijo. Vsi so na moji strani.

— Ne bom pristal na manj kot 45, si mislim.

Naenkrat izrečeno — pol leta stroge osamitve.

Meščani, pravim, ljudski sodniki! Gospodje, javni toživci! Rad bi kakih 10 rubljev ...

Molčijo. Torej, denarci so splavili po vodi.

Kaj je to, pravim, meščani, ljudski sodniki? Kdo bo plačal stanarino? Kar se Andreja Ivanoviča tiče, ta lahko potaka. Ampak stanodajka se lahko obesi. Razumete moj položaj, pravim. Ah, pravim, ali je to sploh še življenje ... in odidem praznih rok sodišča.

MIHAJL ZOŠČENKO

Samo povejte, kako bi prišel brezposeln človek do denarja. Takega načina ni, povedal vam bom po pravici.

Ce na tebe naleti kolo — to je izvrstno. Jasna stvar, da dobis rublje od neopreznega voznika. Ali na primer, ce te zgrabi za blača

Vir dohodkov

kak psiček, ki ima gospodarja. — Vedno dobis denar. Vendar so se sedaj na zemeljski krogli običajno poslabšali. Kolesa zavirajo, psi ne grizejo. Skrb in žalost za brezposelneža. Res je, da včasih pes kljub temu ugrizne, vendar njegovega gospodarja ne moreš nikjer najti. Izginil je. Nikomor ne moreš vzeti denarja. Videti je, da je pes kar tako ugriznil brezposelnega človeka. Oblica preprek je pri tem priložnostnem zasluzku. Kdaj pa kdaj vas srēča doleti — zagrabiš z obe rokama, pa ne gre, ker zakon ne predvideva takega predpisa.

Nekoč smo se sprehajali z žalostnimi mislimi po parku. Zagledamo psička s pentljico. Malo zrejeno ščene sedi pri klopi na svojem podvitni repku. Tudi njegov gospodar uživa pomladanski zrak. Neki me-

ščan z damico. Ob pogledu na psička nam je nekaj šinilo v glavo. — Vsemel se na klop in začnem zvoniti z nogo prav pred pasjim gobcem. Čevelj sem imel odvezan. Kak drug odgojen pes bi me takoj zgrabil za blača zaradi odvezanega čevlja in gospodar bi mi moral dati

Tako naprej — si mislim, za to se mora plačati kakih 15 rubljev in morda celo 25. To je že vir dohodka. V času carske dobe bi se plačalo najmanj 5 rubljev. Pravi tepec je ta človek, si mislim. Bo že videl, kaj se to pravi pretepati ljudi.

Obrnem se k gledavcem. Meščani, pravim, ali je dovoljeno, da se tepe brezposelne po gobcu v javnosti. Nato se je dvignil vik in krik. Ne, ni dovoljeno, vpijejo. Na milico z njim. Nato nadaljujem: Kako bi bilo brez milice, meščani? Želel bi, rečimo, 25 rubljev.

Gledavci pravijo: Nikar ne pristani na 25, brati! Za 25 rubljev bi vsak želel udariti človeka! Treba je izuciti te nasilnike. Na milico z njim. Šli smo na milico. Krik, vpitje. Zapišejo zaslivanja. Naval očividcev. Vsi so na moji strani. Nato jūm rečem: ne bom pristal na manj kot 40 rubljev, meščani, zato ker ste pokazali takšno endušnost. Niso me tepli po gobcu v času Nikolaja krvavega, pravim. Lahko me bo bolel gobec dva dni. Kaj potem?

Končno so zaslivanja napisana, očividci podpisani. Zaprošeni smo, da gremo, da pričakamo sodbo. Vremeno se domov. Pričovedujemo,